

Strana 1 / Side 1

JAN TAUSINGER

Sinfonia slovacca

1. Pamät srdca / <i>The Heart Remembers</i>	6:42
2. Dolu Dumbierom / <i>Down the Dumbier Slope</i>	2:31
3. Nad srdiečkom / <i>The Heart's the Thing</i>	8:08

Slovenská filharmonie, řídí národní umělec
LADISLAV SLOVÁK /
Slovak Philharmonic Orchestra conducted by National Artist
LADISLAV SLOVÁK

Hudební režie / Music Director: Jaroslav Krček
Zvuková režie / Sound Engineer: Vladimír Marko

Jan Tausinger byl rumunské národnosti. Narodil se 1. 11. 1921 v Piatra Neamt, na bukureštské konzervatoři studoval dirigování a kompozici, ale jeho předčasný odchod 29. 7. 1980 je bolestnou ztrátou především pro českou hudební kulturu. Přišel do Prahy v roce 1948, aby zde na AMU prohloubil své hudební vzdělání, ale zůstal v Československu již trvale a v českém prostředí se úplně asimiloval.

Úzké sepětí s praxí je významným rysem Tausingerova lidského i uměleckého profilu a v této stručné glose nemůžeme ani vyjmenovat všechny funkce, které ve svém práci naplněném životě zastával jako sbormistr, pedagog, dirigent, dramaturg nebo ředitel pražské konzervatoře. Druhým sympatickým rysem jeho osobnosti byla jeho neustálá chuť experimentovat, hledat nové cesty. Ovládal brilantně všechny soudobé kompoziční techniky, ale dovedl je přemýšlivě a citlivě používat a kombinovat vždy s ohledem na celkové vyznění díla a na požadavek komunikace s posluchači.

Trvalou hodnotu mají zvláště jeho skladby z posledního desetiletí jeho tvůrčí činnosti. Ideovým vyzněním díla Jana Tausingera jsou dvě symfonie — Sinfonia bohémica a Sinfonia slovacca —, které spolu tématicky úzce souvisejí, neboť v nich autor vyslovil svůj opravdový a hluboce prožitý vztah ke své druhé domovině. V první tím, že vytvořil hudební portréty tří velkých postav české kultury, ve druhé zase vyjádřil svůj upřímný obdiv k přírodním krásám Slovenska. Tausingerovi předkové žili kdysi na Kysucku a vědomí těchto dávných rodových kořenů je obsahem první části symfonie. V dalších dvou větách se do monumentalizující vize tatranské krajiny promítly i zbojnické tradice i hrdinské motivy z nedávné historie a přetavily se v hudbu, která se stala velkým osobním vyznáním svého tvůrce a smutnou shodou okolností i jeho uměleckou závěť.

Sinfonia slovacca zazněla poprvé na koncertě Slovenské filharmonie 3. 10. 1980 pod taktovkou národního umělce Ladislava Slovák a náš snímek je zvukovým záznamem této premiéry.

Záznam z premiéry díla 3. 10. 1980 v koncertní síni Slovenské filharmonie, Bratislava / Recording of the work's première on 3 October 1980 in the Slovak Philharmonic Orchestra Hall, Bratislava

Strana 2 / Side 2

VLADIMÍR SOUKUP

II. Symfonie / Symphony No. 2

Allegro	7:19
Adagio (Con dolore)	11:42
Con brio (Finale)	5:37

Symfonický orchestr Čs. rozhlasu v Praze řídí zasloužilý umělec
JAROMÍR NOHEJL /
Czechoslovak Radio Symphony Orchestra in Prague conducted
by Artist of Merit JAROMÍR NOHEJL

Nahráno ve studiu Čs. rozhlasu, Praha 1980
Recorded at the Czechoslovak Radio Studio, Prague 1980

Hudební režie / Music Director: Bobumil Čipera
Zvuková režie / Sound Engineer: Tomáš Zikmund

Na nejlepší tradice české symfonické tvorby navazuje ve svém, dnes již značně rozsáhlém díle, i Vladimír Soukup (nar. 1930). Jeho nevšední vlohy se zformovaly během studia v kompoziční třídě Jaroslava Řídkého na pražské AMU ve výrazný, osobitě zabarvený umělecký projev, v němž se uplatňuje autorova schopnost dramatického vidění světa i jeho bohatá hudební představitost. Od roku 1955 se Vladimír Soukup věnuje výhradně kompoziční práci a za čtvrtstoletí své tvůrčí činnosti napsal tři celovečerní opery, balet, několik muzikálů a hudebních doprovodů k filmům.

Druhou vrstvou Soukupovy umělecké činnosti je jeho dílo symfonické a komorní. I zde, v oblasti absolutní hudby, kde skladatel promlouvá k posluchači výhradně tóny, se projevil jeho dramatický talent. Autor zde zužitkoval své zkušenosti s výstavbou velkých hudebních ploch a jejich tektonickým vrstvením a ve čtyřech symfoniích, pěti instrumentálních koncertech a dvou kantátách vytvořil díla, která spolu s řadou komorních skladeb jsou výrazným přínosem do moderní české hudby.

II. symfonie Vladimíra Soukupa patří k jeho reprezentativním dílům. Vznikla v roce 1962 a poprvé zazněla na přehlídce nové tvorby Svazu skladatelů v roce 1965 a v témže roce byla odměněna v celostátní soutěži k 20. výročí osvobození. Má tři vzájemně kontrastující části, jejichž společným jmenovatelem je dynamický zápas a dramatický svár. Závažný myšlenkový obsah je v úvodní větě, vystavěné ve volné vývojové sonátové formě, řešen v rovině tří výrazově kontrastních témat. Ve smuteční hudbě volné části se ponořuje do hluboké meditace, aby v závěrečné rondové větě přinesl tóny vítězství a očištěné katarze.

Jan Tausinger (1921—1980), of Rumanian extraction, but from 1948 permanently domiciled in Czechoslovakia, played a vigorous role in his adopted country's musical life as chorus-master, teacher, conductor and dramaturgist, and his artistic heritage will remain a valuable part of contemporary Czech music. Tausinger's artistic development was a complex one, but finally he came to favour the most modern composing techniques, with all of which he was well versed. His last works — Tausinger's premature death in 1980 was a great loss to the Czech musical culture — include two symphonies (Sinfonia bohémica, and Sinfonia slovacca), warm eulogies of the country which had become his second home. The prime source of inspiration for the Sinfonia slovacca are Slovakia's grand mountains and their heroic traditions, and the work's three movements also reflect the composer's emotional ties with the country of his ancestors.

Vladimír Soukup (b. 1930) is a prominent member of the middle generation of contemporary Czech composers. Since his graduation, in 1955, from Prague's Academy of the Performing Arts (AMU), Soukup has devoted himself exclusively to composing, and his works include three full-length operas, a ballet, several musicals, and successful film music. On another level, he has composed four symphonies and five instrumental concertos.

The composer himself regards his Symphony No. 2 as his representative work. Written in 1965, and premièred the same year, it won a prize in the nation-wide competition on the 20th anniversary of Czechoslovakia's liberation. The common factor of its three contrasting parts is the struggle for positive values in life.

Cover © Helena Konstantinová, 1981
Photo © Stanislav Maršál, 1981
Sleevenote © Jaroslav Holeček, 1981
PANTON, vydavatelství Českého hudebního fondu,
Říčn 12, 118 39 Praha 1